

Rizikové faktory vírusovej hepatitídy B/C a metabolického syndrómu v skupine obyvateľstva žijúceho v rómskych osadách

Cieľom projektu HepaMeta je preskúmať možné rozdiely vo výskyte hepatitídy B a C, ako i srdcovo-cievnych ochorení v populácií žijúcej v segregovaných rómskych osadách a v majoritnej populácii, ako aj získanie informácií o výskyte rizikových ale aj ochranných faktorov týchto chorôb.

Vzorka: Reprezentatívna vzorka populácie žijúcej v Rómskych osadách a kontrolná vzorka reprezentatívna pre majoritnú populáciu, ktorú tvorilo viac než 800 respondentov (452 z rómskych osád/403 z majoritnej populácie) vo veku 18 až 55 rokov žijúcich v Košickom regióne.

Metodika: Respondenti boli pozvaní na preventívnu prehliadku k svojmu obvodnému lekárovi, pričom sme ich poprosili o účasť na výskumnom projekte. Respondenti, ktorí súhlasili s účasťou na projekte vyplnili dotazník mapujúci ich životný štýl, zdravotné ťažkosti a ďalšie relevantné informácie a zároveň sme im odobrali vzorky krvi a moču, zmerali sme krvný tlak, hmotnosť a výšku.

Najdôležitejšie zistenia:

1. Majoritnú populáciu je možné motivovať k absolvovaniu preventívnych prehliadok formou telefonickej či písomnej pozvánky.
2. S pomocou rómskych zdravotných asistentov je možné motivovať k absolvovaniu preventívnych prehliadok aj populáciu žijúcu v rómskych osadách.
3. Absolvovanie preventívnej prehliadky môže identifikovať závažné zdravotné problémy vyžadujúce okamžitú zdravotnú starostlivosť.
4. Populácia žijúca v rómskych osadách sa v porovnaní s majoritnou populáciou vyznačovala štatisticky významne vyšším výskytom obezity, fajčenia a nízkej hladiny HDL cholesterolu, ktoré sú považované za rizikové faktory srdcovo-cievnych ochorení.

- Každý tretí obyvateľ rómskej osady, no len 16% mužov a 11% žien z majoritnej populácie trpelo obezitou. Populácia žijúca v rómskych osadách mala v porovnaní s majoritnou populáciou 2 až 2,6- krát vyššiu šancu trpieť obezitou.

- Tri štvrtiny mužov a dve tretiny žien žijúcich v rómskych osadách, no len približne 20% mužov a 40% žien sa vyznačovalo nízkou hladinou HDL cholesterolu. Populácia žijúca v rómskych osadách mala 4-krát vyššiu šancu na výskyt nízkej hladiny HDL cholesterolu.

- Dvaja z troch obyvateľov rómskej osady ale iba 35% mužov a 23% žien z majoritnej populácie fajčí pravidelne. Šanca, že respondent je fajčiarom bola 3 až 4,5 - krát vyššia v populácii žijúcej v rómskej osade v porovnaní s majoritnou populáciou.

5. Rómovia mali viac než 5-krát vyššiu šancu na výskyt antigénu HBs v krvi indikujúceho hepatitídu B v porovnaní s majoritnou populáciou.

- Kým v populácii žijúcej v rómskych osadách 18% mužov a 9% žien malo v krvi tento antigén, v majoritnej populácii sme ho potvrdili v krvi iba u 3% mužov a 2% žien

6. Kým výskyt kardiovaskulárnych rizikových faktorov bol vyšší v porovnaní s majoritnou populáciou temer vo všetkých osadách, v prípade výskytu hepatitídy B a C ide skôr o jednotlivé osady a oblasti, pričom výskyt hepatitídy B a C bol v niektorých osadách nižší ako v majoritnej populácii.

Odporúčanie: Skúsenosti z terénu potvrdzujú dôležitú úlohu a potenciál rómskych zdravotných asistentov v prevencii chorôb, podpore zdravia, pri zvyšovaní efektívnosti využívania zdravotníckych služieb no napriek tomu Slovensko je krajinou s temer najnižším počtom rómskych zdravotných asistentov na počet obyvateľov žijúcich v rómskych osadách (n=30, 0.6 na 10 000 obyvateľov v rómskych osadách).

Finančná podpora: Tento výskum bol finančne podporený farmaceutickou firmou Rosche, LF UPJŠ, s podporou Labmed s.r.o. a je realizovaný v rámci Centra excelentnosti pre výskum faktorov ovplyvňujúcich zdravie so zameraním na skupinu marginalizovaných a imunokompromitovaných osôb výskum faktorov podporeného z prostriedkov OP Výskum a vývoj, ITMS 26220120058 - CEMIO.

Viac informácií o projekte a výskumnom tíme nájdete na

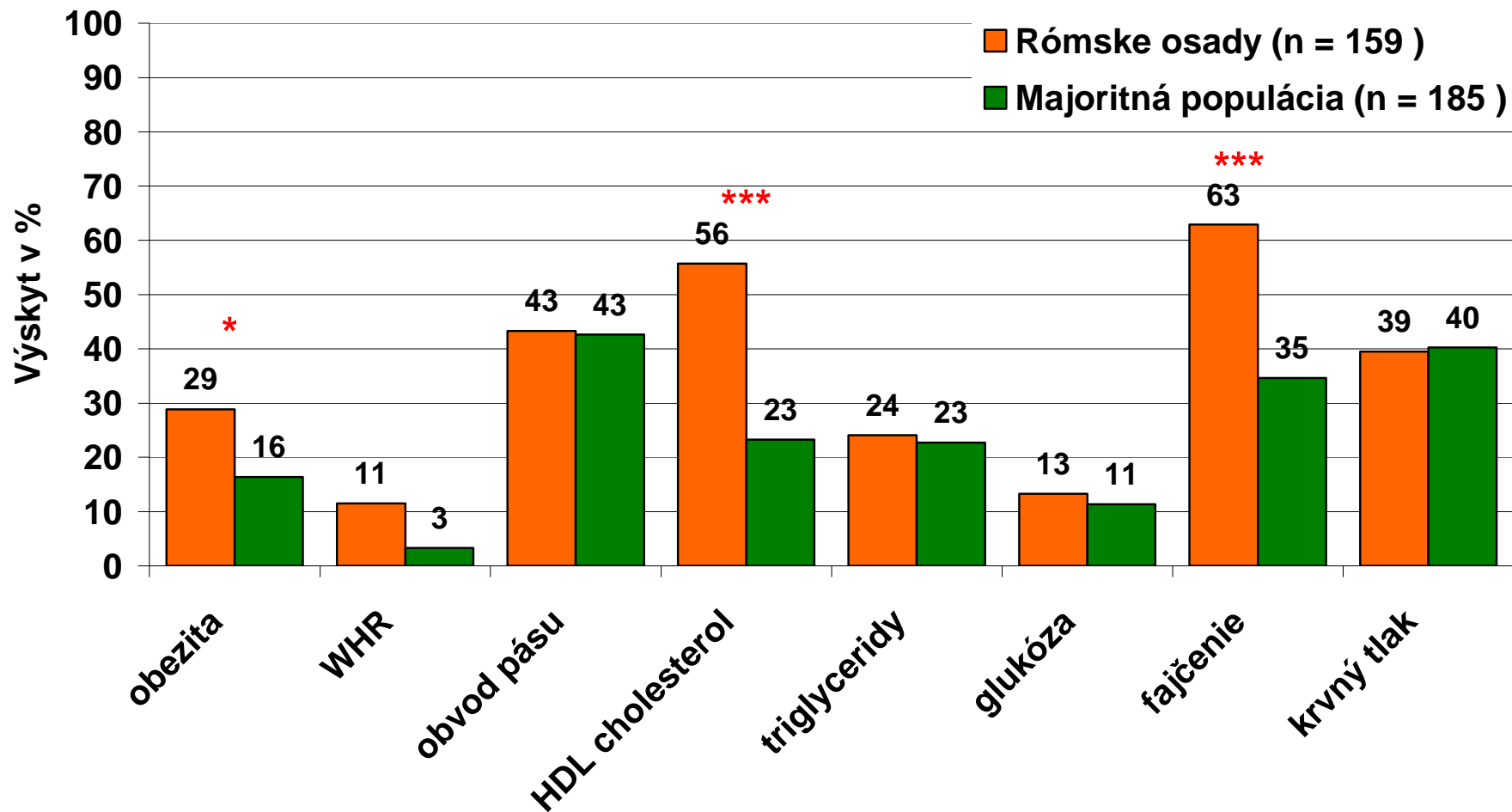
<http://www.lf.upjs.sk/hepameta/>

TABLE 1: Number of RHMs per country

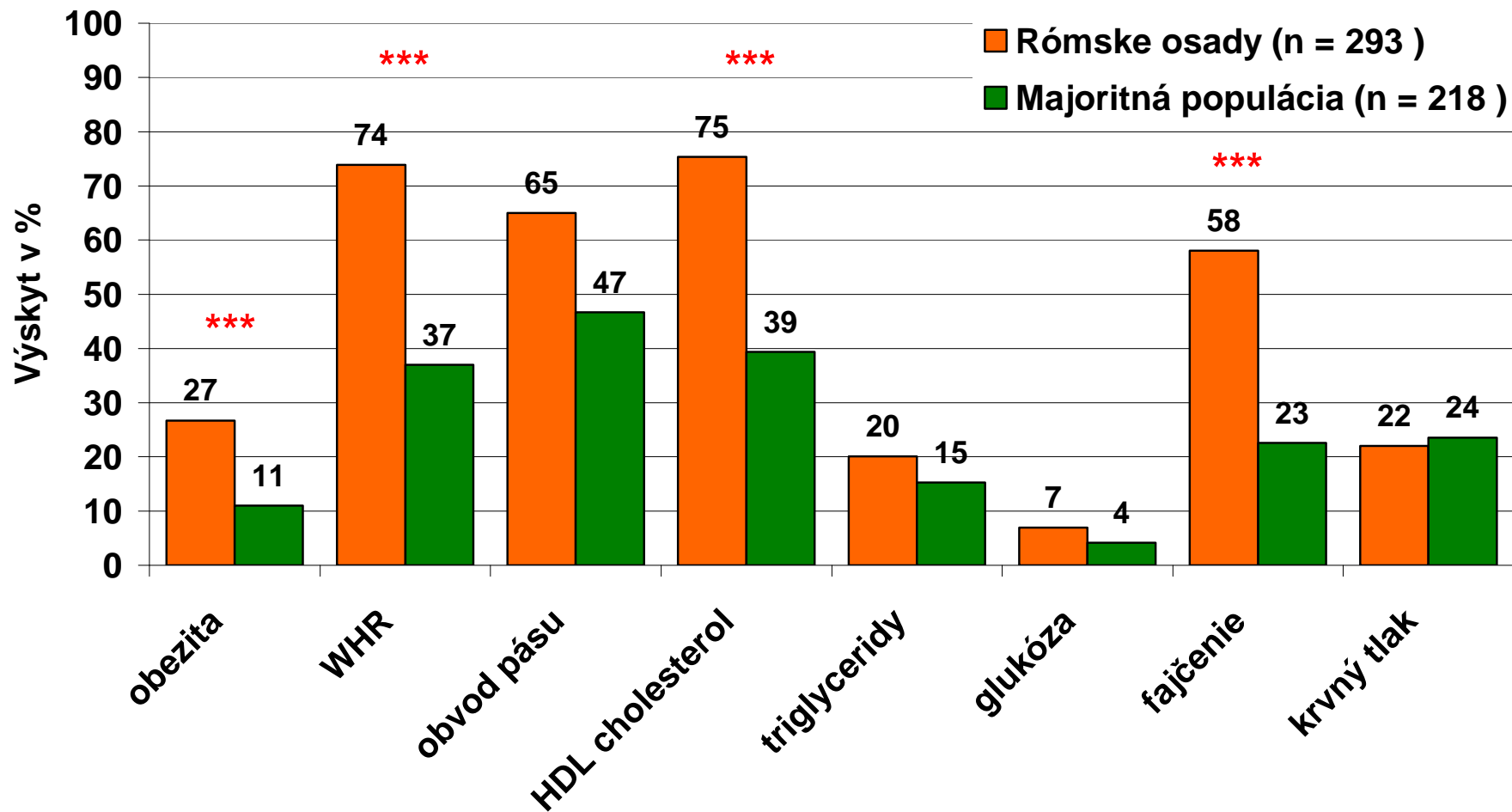
<i>Country</i>	<i>Roma population*</i>	<i>Number of RHMs</i>	<i>Ratio</i>
Bulgaria	750,000	105 (budget for 130 for 2012)	1.35 RHMs per 10,000 Roma (1.73 per 10,000 in 2012)
Macedonia	197,750	16 (planned for 2011) 2 currently working	currently 0.1 RHM per 10,000 Roma (0.81 per 10,000 planned for 2011 and 1.62 per 10,000 planned for 2012)
Romania	1,850,000	380	2.05 RHMs per 10,000 Roma
Serbia	600,000	75	1.25 RHMs per 10,000 Roma
Slovakia	500,000	30	0.60 RHM per 10,000 Roma
Ukraine	260,000	14	0.54 RHM per 10,000 Roma

* *Source:* European Commission (2011). Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. COM(2011) 173 final.

Zvýšené hodnoty rizikových faktorov KVO u mužov

Zvýšené hodnoty rizikových faktorov KVO u žien

Porovnanie výskytu rizikových faktorov KVO

Pomer šancí adjustovaný na vek: obyvatelia rómskych osád vs. majoritná populácia

